

hänen poikansa aiheutti Eestissä vuonna 1935 kulttuurisodan aiheellaan, joka yhdisti äidinrakkauden isänmaanpetturuuteen – Mare kavaltaa Viljannin linnan kaappausyrityksen saksalaismiehitäjille, Tauno Pykkänen vuonna 1945 valmistunut läpinurto-ooppera käyttää aiheita etupäässä suurten tunteiden alustana. Poikansa petoksella pelastavan Maren hahmo rinnastuu Verdin *Rigoletton* ylisuojellevaan isään, ja molempien teosten lopussa haaveillaan taivaassa odottavasta sovusta.

Pykkänen operoi paljon italiaisten esikuvien pohjalta, vaikka silaa teoksen sibilaanis-skandinaavisin väreihin. Jännitteet tiivistyvät vaikuttavaan kolmanteen näytökseen, jossa ei moralisoida vaan myötäelätään. Sujuva kerronta ja tehokas orkesterinkäyttö vakuuttavat myös **Hannu Linnun** johtamassa levytyksessä, joka pohjautuu viimeisiksi esityksiin Tallinnan Estonia-teatterissa.

Oopperan pääroolit on miehittetty onnistuneesti, **Kirsi Tiihonen** suurten tyylin äitinä, yhteisön ulkopuolelle ajettuna naisena, petturina ja marttyyrinä, **Raimo Sirkkiä** hänen sinkarinalkuisena poikanaan, **Juha Uusitalo** jyrkevänä linnanherrana sekä **Juha Riihimäki** kaunosieluisena trubaduurina. Hannu Lintu on esityksen moottori ja hänen omistautumistaan kuvastaa myös hänen levyihkoon kirjoittamansa ansiokas esittelyteksti. ■

ANTTI HÄYRYNEN

kimassa Bachin b-molli-messua, hinnalla ei liene valinnassa niin suuria merkitystä kuin Naxos toivoo. Levyn ongelmat eivät ole solisteissa, eikä taito ei lopu kesken orkesteriltakaan. Niinpä syy harmaahkoon kuunteluohjelmukseen lienee kapellimestari **Helmut Müller-Brühl**. Hän ei saa aartoihin taikaa eikä suurkuoroihin sitä väkyyttä, joka syntyy jostain muusta kuin volyyminä. **Gardinerin** ja **Herreweghen** versiot eivät tämän levyn myötä ole syrjäytymässä. ■

KARE ESKOLA

Berlioz & Chausson & Dukas

Hector Berlioz: Les nuits d'été. Ernest Chausson: Poème de l'amour et de la mer. Paul Dukas: La péri. Elsa Maurus, mezzosopraano, Orchestre National de Lille, joht. Jean-Claude Casadesus. Naxos 8.557274.

● Kun jo teosten nimet pursuavat rakkautta, runoa, merta ja kesäyötä minkä lisäksi ne ovat ranskalaisien säveltämiä, voi odottaa juuri tätä: intohimoista kuohuilua (Berlioz), hienostunutta tunnetta (Chausson) ja taianomaista romantiikkaa (Dukas). Kaikki tämä välittyy hienosti Lilien orkesterin varikylläisestä soitosta, jolle on ominaista ranskalaisittain runsaan ja monivaihteisen sointiväripaletin mestarillinen hyödyntäminen. **Jean-Paul Casadesus** maalaa maanmiestensä kiehtovat ja vangitsevat näyt mestarillisin, sekä voimaa että tunnetta uhkuvin ottein ja **Elsa Maurus** erityisen miellyttävä, pyöreän äistäks ääni täydentää tyylikkään ja tyylipuhtaana vaikutelman. ■

RIITTA PIETILÄ

Byrd

William Byrd: consort-lauluja. Emma Kirkby, sopraano ja Fretwork. Harmonia Mundi 907383.

● Consort-laulut tuovat esiin vaihtuvan tunnetun William Byrdin, tuon renessanssin kirkkomusiikin huipentajan. Ne ovat kotoisia, humoristisia ja mieliskeleviä, ja sopraano kietoutuu siinä osaksi gambakvintetin polyfonista kudelmaa. En tiedä, olisinko innoitunut rallattelevasta laulusta, ellei Fretwork-yhtye punoisi sen vastapainoksi niin hienostuneesti kehraavia tekstuuria. **Emma Kirkby** on vanhan musiikin laulajien joukossa jo kärsiäsesterinkirkaalla ja vibratottomalla tyyllillään. Tässä hänen ääntämisensä on joskus jopa yliselkeää, mutta palkitsevaa on hänen instrumentaalinen laulunsa, joka tuntuu matkivan gamban jousenvetoja ja keskustelevan niiden kanssa. ■

HARRI KUUSISAARI

Haydn

Joseph Haydn: Luominen. Sunhae Im (sopraano), Jan Kobow (tenori), Hanno Müller-Brachmann (basso), Vokalensemble Köln, Capella Augustina, johtajana Andreas Spering. Naxos 8.557380-81.

● **Andreas Speringin** johtama Haydnin *Luominen*-oratorio singahattaa heti ensi tabdeillaan periodille-tyylisten kärkeen. Pimeyttä seuraava valo lävistää orkesterin ja kuoron ja tuntuu syyttävän koko esityksen pysyvään innoituksen tilaan. Solistitruo selviää kunniakaasti monista rooleistaan ja orkesteri eläytyi vahvasti säveltäjän eläinkuvauksiin.

Kuorolla on joitakin hauraita

hetkiä, mutta laulajat terästävät monumentaalisin finaaleihin. Sperringillä tuntuu olevan tavallista parempi käsitys teoksen rakenteesta, ja auvoisen Paratisi-dueton jälkeen riittää voimia vielä varsinaiseen lopunousuun. Jos teoksen kohdalla on aukko muistissa tai hyllyssä, toimintan nyt ei käy kalliiksi. ■

ANTTI HÄYRYNEN

Marian virsi

Ilona Korhonen: Marian virsi. Vantaan kamarikuoro, johtajana Ilona Korhonen. VKCD-305.

● Kalevala- ja kansanmusiikkivaikutteisia kuorolevyjä on viime aikoina riittänyt: *Phibomelan Mielä*, *Suden ajan Etsäjä*, *Tallan Pöytäpöytä*, *Veljo Tormisin* ja *si tuleminen...* **Ilona Korhosen Marian virsi** Arhippa Pertusen teksteihin erottuu joukosta edukseen monessa suhteessa.

Korhonen yhdistää itämerensuomalaista lauluperinnettä pohjoismaiden kuulaseen kuoromusiikkiin, mutta teoksessa on vahvasti läsnä myös keskiaikainen gregoriaaninen ja polyfoninen tunnelma. Se avaa tekstiä eurooppalaisten myyttien suuntaan – mistäähän Kalevalan loppupuolen kristillisissä legendoissa on kysymys, ei metsälaisten epoksesta.

Kuoroaan Korhonen käyttää todella vaihtelevasti. Unisonot, soolot, vuorolaulu, puhkeuorot, vähäsäveliköt, kromatiikka, urkupisteet, kvartit ja sekunnit seuraavat toisiaan, mutta levyn mittaisen teoksen kaari kestää. Yksittäisistä osista mieleen jää Sannanhakuvirren Jouluna jumala syntyy, joka pärjää voimassa, väessä ja joulutunnelmassa Rajaton-yhtyeen versiolla samasta tekstistä.

Nuorekas Vantaan kamarikuoro navigoi kansan- ja kuoromusiikin rajoilla kunniakaasti, vaikka herkimmissä ja hankalimmissa paikoissa varmuutta voisi olla enemmän. Levyn raikas grafiikka täydentää *Marian virsistä* yhden vuoden iloisista kuoroyhtyeistä. ■

KARE ESKOLA

VOKAALIMUSIIKKI

Bach

Johann Sebastian Bach: Messu b-molli. Sunhae Im, sopraano, Marianne Beate Kliewand ja Ann Hallenberg, mezzosopraano, Markus Schäfer, tenori, ja Hanno Müller-Brachmann, bassobaritoni, sekä Dresdenin kamarikuoro ja Kölnin kamariorkesteri, johtajana Helmut Müller-Brühl. Naxos 8.557448-49.

● Jos levyhyllynsä on harkiten hank-